

over hele verden, som i virkeligheden gør det samme eller lignende rædselsfulde ting som det iranske styre?

Og det, jeg tænker på her, er selvfølgelig den ulandshjælp, som så mange partier står bag, og hvor så mange partier siger: Det er helt fint, for det kunne jo være, at det hjælper, hvis vi nu bliver ved med at give penge til styret i, skal vi sige Kenya – det er ikke det bedste menneskerettighedspapir, de kan få – og en masse andre styret. Kan vi stoppe handelen med Iran, fordi de ikke overholder menneskerettigheder? Hvad skal vi så gøre med handelen til Kina? De opfører sig ikke særlig pænt over for Tibet. Vi ved det alle sammen. Vi tager fine diskussioner, og selvfølgelig kan vi ikke stoppe al eksport, al handel med disse lande, men er vi kritiske nok, tør vi sige verden midt imod, når vi kommer til det punkt, der hedder: Overholder de det, der for os er fundamentalt, nemlig menneskerettighederne?

Jeg vil gerne sige tak til regeringen, fordi de trods alt har så meget mod – det tog lidt tid, men de har så meget mod, at de dog tør sige i den dagsorden, der blev foreslået her i formiddags, at de nu vil begynde at have noget, der ligner en dialog med de modstandsgrupper, med den opposition, som vil kæmpe for menneskerettigheder og forhåbentlig også imod terrorisme.

Vi ved alle sammen, at der findes en eksilregering for Iran. Det er sjovt nok, den er overhovedet ikke blevet nævnt med ét ord i hele formiddagens debat, og det skal så være mit spørgsmål til statsministeren eller udenrigsministeren, hvis han foretrækker af svare: Er det regeringens mening – og det går jeg ud fra – at man nu vil tage direkte dialog også med den eksilregering, som rent faktisk eksisterer for Irans vedkommende?

Er det regeringens mening, at man vil tale med og have en åben dialog med de oppositionsgrupper, der findes til Irans styre – og at man altså ikke bare vil sige, jamen vi har talt med dem på et eller andet lille lukket møde – men at man tør tage det op i udvalgslokaler, tør lave en reel åben dialog, så det ikke skal blive ved med – som det er sket i så mange år – at være nogle få politikere, nogle få ordførere, som har fået lov til på deres egne kontorer at tale med disse mennesker?

Jeg vil lige gøre opmærksom på, at der ikke er nogen, der kan forhindre, at et folketingsmedlem taler med nogen fra en eller anden opposi-

tion et eller andet sted, men det, der har været svært, og det, der har været umuligt her i Folketinget, var at få dem accepteret og anerkendt så meget, at de kunne komme og få foretræde for et udvalg for slet ikke at tale om at få foretræde for regeringen.

Som jeg startede med at sige, har debatten ændret sig, og det er jeg glad for. Det er selvfølgelig trist, at der skal en så fjollet sag som Salman Rushdie til at ændre den danske udenrigspolitik. Det er al ære værd, at Salman Rushdie havde det mod, da han skrev, hvad han gjorde i »De sataniske vers«, og vi går ind for ytringsfrihed og alt det, der er blevet sagt om den sag.

Men skal det virkelig være nødvendigt, at regeringen fjumrer – undskyld udtrykket – så gevaldigt, for at vi kan få lagt vores egen udenrigspolitik ind i de folder, som burde være en naturlig sag for et åbent demokrati som det danske?

Fremskridtspartiet kan naturligvis støtte den dagsorden, som er blevet foreslået, men vi håber, at regeringen vil have så meget mod, at de også tør tage den åbne dialog med de andre styret, som måske er lige så slemme som Iran – jeg skal ikke stå og bedømme dem på en skala – og også, at den danske regering fra nu af vil vurdere, hvor vores ulandshjælp går hen. Går den til at opbygge militærarsenaler? Går den til at støtte diktatorer, så de kan blive på deres pladser i de forskellige nationer, om det nu er i Afrika, eller hvor det end skulle være?

Vil regeringen være med til at lave den disposition, så er meget vundet. Så kunne det være, at Danmark kunne ende med at få en udenrigspolitik, som vi kunne være stolte af. Og så kunne vi sige: Ja, bevars, vi støtter nogle ting, men vi gør det med god samvittighed, for vi ved, at det kommer til at gå i den rigtige retning. Vi støtter lande, der går ind for menneskerettigheder, vi støtter lande, der går imod terrorisme, og vi vil bekæmpe alle lande, der går den modsatte vej.

Søren Søndergaard (EL):

Fra Enhedslistens side vil vi godt udtrykke håb om, at det var indledningen til et nyt kapitel i dansk Iranpolitik, da udenrigsministeren for nogen tid siden erklærede den såkaldte kritiske dialog med regimet i Iran for død, et nyt kapitel, hvor kursen vil blive skærpet, og hvor vi reelt vil se en dansk politik, der sigter på at fremme demokrati og menneskerettigheder, og som lader de hensyn gå forud for hensynet til eksporten.